سادق جەعفەر ئەلفەللاحی ڕابەرێکی خۆڕاگر و شۆڕشگێڕی چینی کرێکاری عێراق.. عەبدوڵا سەڵمان(مەشخەڵ)

ڕابەرێکی خۆڕاگر و شۆڕشگێڕی چینی کرێکاری عێراق

مێژووی خەباتی چینی کرێکاری عێراق، لەهەناوی خۆیدا گەلێ ڕابەری بەرجەستەی شۆڕشگێڕانەی هەناوەتە دەرێ کە بە ئاوڕدانەوە لەو مێژووە و بە وردبوونەوە لە خەبات و تێکۆشانی ئەو ڕابەرانە دەتوانین گەلێ وانەی شۆڕشگێڕانەتییان لێوە فێر بین. ئەو ڕابەرانە چ لەناو خێزان و کۆمەڵگە و چ لەناو کارگە و زیندان نموونەی خۆڕاگری و وزە و توانا و ورەی خەباتگەرانە بوون وەکو محەمەد ساڵح ئەلقەزاز و حوسێن ڕەحاڵ و عەلی شوکور و تالیب عەبدولجەبار و ئاراخاجادۆر و کازم ئەلدوجەیلی و حیکمەت کوتان و فەخری بەتروس و عەبدولقادر عەیاش و هادی عەلوان و تەها فایق و کەلیبان ساڵح و عەبدوللەتیف بەسیم و مەحەمەد غەزبان و جاسم یەحیا و عەلی غەزالی و حەنا شابا و کلیبان ساڵح و لەتیف کەشکۆڵ و هاشم عەلی موحسین و ئیبراهیم عەبدولجەبار و حوسێن عەلوان و سادق جەعفەر ئەلفەللاحی..تاد ، کە ئەمەی دوایان یەکێک بوو لەو ڕابەرە کرێکاری و شۆڕشگێڕ و خۆڕاگرانەی کە مێژوو دەست لەسەر سینگ بۆی دەوەستێت.

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی و بزووتنەوەی کرێکاری

نیوەی یەکەم و ناوەڕاستی سەدەی بیستەم لە عێراق؛ بزووتنەوەی کرێکارانی عێراق هێشتا ئەزموونی پێویستیان لەخەبات دژ بە ڕژێمی پاشایەتی عێراق و کۆلۆنیالیزمی ئینگلیز بەدەست نەهێنابوو، بەڵام توانیبووی لەسەر قاچەکانی خۆی بوەستێت. لەو قۆناغە کە سەرمایەداری تازە گەشەکردووی عێراق هەڵپەی قازانجی زیاتر و سەرمایەی پتر بوو، لە هەموو جومگە ئابوورییەکان و ڕشتە جیاوازەکانەوە لەسەر حیسابی کار و ژیانی کرێکارانی عێراق و بیانیی خەریکی بەهێزکردنی خۆی بوو. هاوکات چینی کرێکاری عێراقیش تا دەهات پانوپۆڕتر و گەورەتر و فراوانتر و هەروەها بەهێزتر دەبوو. یەکێک لەو کادیرە مارکسیستانەی نێو بزووتنەوەی کرێکارانی عێراق (لە سەرەتای چلەکانی سەدەی ڕابردوودا سادق جەعفەر

ئەلفەللاحی بوو، کادرێکی کرێکاریی شۆڕشگێڕ بوو لە نێو کرێکارانی کارگەی چنین لە شاری کازمییە، لە هەمان کاتیشدا سەر بە ڕێکخستنەکانی حزبی شیوعی عێراق بوو. سادق لە ڕابەرایەتیکردنی مانگرتنی کرێکارانی کارگەی چنین چالاک بوو و توانیبووشی ژمارەیەکی زۆر لە کرێکاران بە ڕیزەکانی حزب ڕابکێشێت.)(١) دیارە بە دڵنیاییەوە چاوی دەزگا جاسوسییەکانی ڕژێمی پاشایەتی لەسەر هەڵسوڕاوانی کرێکاریی بووە و هەربۆیەش لەو سەردەمەدا سادق تووشی هەراسانکردن و زیندانیکردن بووەتەوە. سادق کرێکارێکی هۆشیار و تێکۆشەر و وەستای زیندان و ناوەندەکانی دەستبەسەرکردن بووە.

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی کرێکارێکی هۆشیار و تێکۆشەر و خۆڕاگری نێو زیندان و ناوەندەکانی دەستبەسەرکردن بووە. سادق لە زیندانیشدا ڕابەرێکی چالاک بوو و بە ڕۆح و وزەی گەنجانەوە، پەلی فێرکردنی کردبەوە و وانەی مێژووی چینی کرێکاری عێراقی و عەرەبی و ئینتەرناسیونالی دەوتەوە.)(٢) سادق لە ژێر ئەشکەنجە و ئازاردا نەک ورەی نەڕووخاوە، بەڵکو بە کاتێک لەگەڵ بەهادین نوری و هاوڕێکانیدا ئەشکەنجە دەدران بەڕووی جەلادەکان هەڵدەشاخان و دەیانوت (چارەنووستان هەر مردنە).(٣)

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی وەک ڕابەرێکی کرێکاریی و مارکسیست هەمیشە دەی لەگەڵ ژیان و خەباتی کرێکاران و بەرژەوەندییە چینایەتییەکانی کرێکاران بووە، بەڵێ بەردەوام هەدای نەداوە و تێکۆشاوە تا کرێکاران ڕێک بخات و هۆشیاری سیاسی و چینایەتییان بەرێتە سەر.

سادق جگە لەوەی ڕابەرایەتی مانگرتنی کرێکارانی کارگەی چنینی دەکرد، بەڵام ئەو هەمیشە وەک رابەرێکی سەرتاسەری کرێکاری دەجووڵایەوە و هەوڵی دەدا تەواوی بزووتنەوەی کرێکاری عێراق بەرەو ئاراستەی ڕزگاری بەرێت. کاتێکیش لەدوای ڕووخانی ڕژێمی پاشایەتی لە عێراق و دامەزراندنی کۆماری عێراق لە ١٤ ی تەمموزی ١٩٥٨، (دەستە و کۆڕ و کۆمەڵە کرێکارییەکان دامەزران و هەر هەموو ئەو دەستە و کۆڕ و کۆمەڵانە مۆڵەتی فەرمییان پێدرا و لە ١١ ی تەمموزی ١٩٥٩ یەکەمین کۆنگرەی دامەزرێنەری یەکێتیی گشتی نەقابەکانی کرێکارانی کۆماری عێراق بە رابەری (سەرۆکایەتی) سادق جەعفەر ئەلفەللاحی بەسترا.)(٤) هەروەها یەکەمین کۆنگرەی یەکێتیی گشتی نەقابەکانی کرێکارانی کۆماری عێراق لە ٩ تا ١١ی شوباتی ١٩٦٠ بەسترا کە ٣٥٠ نوێنەر وەک نمایندەی ٣٠٥٠٠٠ کرێکار بەشدار بوون لەو کۆنگرەیە. هەروەها یەکێتیی گشتی نەقابەکانی کرێکارانی کۆماری عێراق لە ٣ ی شوباتی ١٩٦٠ دەستی کرد بە بڵاوکردنەوەی ڕۆژنامەیەک بەناوی (یەکێتی کرێکاران).(٥)

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی و کاری سیاسی

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی هەر لە نیوەی دووەمی دەیەی چلەکانەوە پەیوەست بووە بە حیزبی شیوعی عێراقەوە و وەک ئەندامێکی چالاک و کارا هەڵسوڕاوە. سادقیش وەک زۆرێک لە ڕابەران و هەڵسوڕاوانی کرێکاریی عێراق لەژێر کاریگەری سیاسی حیزبی شیوعی عێراق بووە و تێڕوانینەکانی ئەو کاریگەرییەیان پێوە دیارە. سادق جەعفەر ئەلفەللاحی ئاماژە بەوە دەکات کە گرنگترین ئەرکەکانی کرێکارانی کۆمۆنیست بریتییە لە کۆکردنەوەی زۆرترین ژمارەی کرێکاران لە گردبوونەوەکان و چالاککردنیان بۆ دروستکردنی بزووتنەوەیەکی نەقابی کاریگەر کە جەماوەری کرێکاران بەرەوپێش ببات و نەقابەکان پاڵ بنێت بۆ کارکردن بە توندی لە بەرژەوەندی کرێکاران و گۆشەگیرکردنی ئەو جەستە و توخمە لاوازانەی کە هەست بە بەرپرسیارێتی خۆیان ناکەن بەرامبەر بە جەماوەری کرێکاران و بەرامبەر بە ئەرکە ڕاستەقینەکانی سەندیکاکانیان. سادق لە کۆبوونەوە حیزبییەکاندا قسەی دەکرد و وتاری دەدا و لە زیندانیشدا مامۆستای کرێکارانی زیندانیکراو بوو. سادق جەعفەر ئومێدی زۆری لەسەر حیزبی شیوعی هەڵچنیبوو. بەڵام (کاتێک حزبی شیوعی عێراق لە ناوەڕاستی ساڵی ١٩٦٧ی زایینیدا دووچاری جیابوونەوە بوو و ڕێکخراوی زیندانەکان لایەنگری گروپی قیادەی مەرکەزییان کرد. عبدالقادر احمد العيتاني دەڵێت (لە کۆبوونەوەیەکی کادرانی حزبیدا کە منیش لەو کۆبوونەوەیەدا ئامادە بووم، سادق ڕێک وتی (من دژ بەم جیابوونەوەیە دەوەستمەوە چونکە دەم بەهۆی جیابوونەوەکانەوە خوێنی لێ دەتکێت.)(٦) سادق تەنانەت بەر لەوەی ژیانئاوایی بکات، کتێبێکی بەناوی (ڕووداوەکانی ساڵانی پشکۆ) بڵاوکردەوە.

ئەنجام

سادق جەعفەر ئەلفەللاحی؛ وەک نموونەی ڕابەرێکی کرێکاری عێراق و مارکسیستێک و خۆڕاگرێکی نێو زیندانەکانی ڕژێمی عێراق لەهەردوو نیوەی یەکەم و دووەمی سەدەی بیستەم ڕۆڵی بەرچاوی بینیوە لە مێژووی ڕێکخستنی چینی کرێکارانی عێراق و لەهەمان کاتیشدا وەک هەڵسوڕاوێکی حیزبیی (حیزبی شیوعی عێراق) تێکۆشاوە کرێکاران بە بیروباوەڕی حیزبەکەی ئاشنا بکات و ڕێکیان بخات.(٧) سادق جەعفەر ئەلفەللاحی بڕوای قوڵی بە مارکسیزم وەک زانستی ڕزگاریبەخشی چینی کرێکار هەبووە و هاوکات خەمی ئەوەی بوو کە ستەمی چینایەتی نەمێنێت و کرێکاران لە کۆیلەتی کاری کرێگرتە ڕزگاریان بێت. یادی ئەم ڕابەرە مەزنە سادق جەعفەر ئەلفەللاحی، ئەو کەسە چینایەتییە و تێکۆشەرەی کە تەمەنی خۆی بە ڕێگەی خەباتی شۆڕشگێڕانە و هۆشیاری

چینایەتی کرێکاران بەخشی، هەمیشە زیندووە و ڕێگای ئەم تێکۆشەرە شۆڕشگێڕانە هەر ئاوەدانە.

پەراوێز و سەرچاوەکان :

١-عبدالقادر احمد العيتاني من اعماق السجون نقرة السلمان …قيود تحطمت موقع الناس ١٠-٥-٢٠١٤

٢- عبدالقادر احمد العيتاني من اعماق السجون نقرة السلمان …قيود تحطمت موقع الناس ١٠-٥-٢٠١٤

٣-عەبدولقادر ئەحمەد ئەلعیتانی دەگێڕێتەوە و دەڵێت(لەدەیەی پەنجاکانی سەدەی ڕابردوو، کاتێک بەهۆی ناپاکی هەندێ جاسوس و خۆفرۆشەوە دراوەتە سەر ماڵی نهێنی حیزبی شیوعی (واتە ماڵی نهێنی حیزبی شیوعی عێراقی) لەلایەن دەزگاکانی ئەمنەوە، ئەوکات لەوماڵەدا بەهادین نوری و سادق جەعفەر ئەلفەللاحی و باقر جەعفەر زیاون، دەستگیر دەکرێن و دەنێردرێنە ئەمنی گشتی کە لەلایەن بەڕێوەبەری جەللادی ئەوکات (بەهجەت ئەلعەتییە و جێگرەکەی نائل عیسا)ەوە سەرپەرشتی دەکرا، سزا و ئەشکەنجە دراون. دەوترێت ئەوان چەند ئەشکەنجەی تووند و نائینسانییان داون، کەچی ئەم رابەرانە بەڕووی جەللادانەدا هەڵصاخاون و پەیان وتون چارەنووستان هەر مردنە.)

٤-محمد علي محيالدين العمل النقابي في العراق موقع الحوار المتمدن ١٦-٧-٢٠٢٢

٥-فيصل الفهادي المؤتمر الاول لاتحاد نقابات العمال ١٩٦٠ موقع طريق الشعب ٢٩ی نیسانی ٢٠٢٣

وردکاری دەرەنجامی یەکەمین کۆنگرەی یەکێتیی گشتی نەقابەکانی کرێکارانی کۆماری عێراق کە لە ٩ی شوباتی ١٩٦٠ لە هۆڵی گەل لە بەغدا بەڕێوەچوو، بەمجۆرە بوو. عەلی شوکر بە سەرۆک و حەسەن عەلوان وەک جێگر و ئارا خەجادۆر بە سکرتێری یەکێتی هەڵبژێردران، لە ئەندامەکانیدا سادق جەعفەر ئەلفەللاحی بە پەیوەندییەکان، عەبدولقادر بوو ئەیەش، کازم ئەلدوجەیلی، حیکمەت کوتان، تەها فایق، کەلیبان ساڵح، و عەبدوللەتیف بەسیم جگە لە محمد غەدبان و… جاسم یەحیا.دواتر دوو ڕۆژ کۆمەڵێک بڕیار لەلایەن کۆنفرانسەوە دەرکرا، لەوانە هەموارکردنەوەی یاسای کار لە کۆماری عێراق و فراوانکردن و گشتاندنی بیمەی بەکۆمەڵ بە سەرجەم کرێکارانی عێراق.

٦- عبدالقادر احمد العيتاني من اعماق السجون نقرة السلمان …قيود تحطمت موقع الناس ١٠-٥-٢٠١٤

٧-دیارە سادق جەعفەر ئەلفەللاحی و زۆرێکی لە هەڵسوڕاوە کرێکارییەکانی ئەو سەردەمە پێیان وابووە کە حیزبی شیوعی عێراقی حیزبێکی مارکسیستییە و تاکتیک و ستراتیژی ئەو حیزبە لەخزمەت چینی

کرێکاری عێراق دایە. بەڵام بەداخەوە مێژوو سەلماندی هەم ئەو ڕابەر و هەڵسوڕاوانە هەڵە و خۆشباوەڕ بوون و هەمیش چینی کرێکارانی عێراق باجی ئەو ناحاڵیبوون و خۆشباوەڕیان زۆر بە قوورسی داوە.

زیرەکی دەستکرد چی لە مرۆڤایەتی دەکات!.. ڕزگار عومەر

زیرەکی دەستکرد وەکو هێزێکی گۆڕانکاری سێبەری خستۆتە سەر ئەمڕۆی جیهان، گۆڕانکاری زۆر کاریگەری لە لایەنە جیاوازەکانی ژیان دروست کردووە، کە بە دڵنیایی راستەوخۆ کار دەکاتە سەر بازاڕی کار . یەکتربڕینی هەردوو جەمسەری کۆمەڵناسی – پێشکەوتنی تەکنەلۆژی تادێت گرینگتر دەبێت بۆ تێگەیشتن لە ئەمڕۆمان، بەتایبەتی بەرزبوونەوەی ئاستی بێکاری لە جیهاندا.
یەکخستنی زیرەکی دەستکرد لە پیشەسازییەکان لە لایەك بووەتە هۆی زیادبوونی کارایی و بەرهەمهێنان، بەڵام بووەتە هۆی گۆڕانکارییەکی بەرچاویش لە میکانیزمەکانی بازاڕی کار. بە تایبەتی ئەو جۆرە لە کار کە سروشتی دووبارە کردنەوەی تێدایە، ئەمجۆرە لەکار بە شێوەیەکی گشتی بە سیستەمی ئۆتۆماتیکی دەگۆڕدرێن، ئەمەش کێشەیەکی فراوانی بێکاری و مرۆیی لێدکەوتەوە.
یەکێك لە ساغ بوونەوە سەرەتاییەکانی کۆمەڵناسیی دەربارەی زیرەکی دەستکرد کاریگەرییەکەیەتی لەسەر ڕێژەی بێکاری جیهانی. بەپێی زانیاری و داتا تازەکان، چەند وڵاتێک تووشی هەڵاوسان بوون لە ژمارەی دامەزراندنی کرێکارو فەرمانبەرو کارمەندی نوێ کە پەیوەندییەکی ڕاستەوخۆی هەبووە لەگەڵ پەنا بردن بۆ تەکنەلۆژیای زیرەکی دەستکرد بۆ نموونە، توێژینەوەیەك کە لەلایەن کۆڕبەندی ئابووری جیهانییەوە ئەنجامدراوە، دەرکەوتووە کە تا ساڵی ٢٠٢٥، ڕەنگە زیاتر لە ٨٥ ملیۆن هەلی کار بەهۆی سیستەمی ئۆتۆماتیکی زیرەکی دەستکرد لە کۆمپانیا مامناوەند و گەورەکاندا لە جیاتی بدرێت بە مرۆڤ دەدرێ زیرەکی دەستکرد!

دەرئەنجامە کۆمەڵایەتیەکانی بێکاری بەهۆی زیرەکی دەستکرد لە دەرەوەی بازنەی بازاڕی کاریش خەستر دەبێت چونکە لەگەڵ ئەوەی تاکەکان لەگەڵ نائەمنی کاردا دەجەنگن، پێکهاتەو چینەکانی کۆمەڵگا تووشی فشاری زیاتر دەبن. پرسەکانی وەك نایەکسانی لە داهات، دەستڕاگەیشتن بە خوێندن بۆ بەدەستهێنانی کارامەیی پێویست بۆ گەڕان و ئومیدی دۆزینەوەی چانسی کار، نائارامی کۆمەڵایەتی دەبێتە بەشێکی دیمەنی کۆمەڵگاکان کە ئەرکێکی جدیتر دەخاتە سەر کۆمەڵناسیی نوێ، ئەرکێك کە ڕەنگە سیستەمەکان نەیانەوێ هیچ بودجەیەکی بۆ تەرخان بکەن.

حکومەتەکان و دامەزراوە پەروەردەییەکان ڕۆڵێکی سەرەکی دەگێڕن لە کەمکردنەوەی کاریگەرییە نەرێنییەکانی زیرەکی دەستکرد لەسەر بازاڕی کار. داڕێژەرانی سیاسەت دەبێ ستراتیژییەکان دابڕێژن بۆ دووبارە ڕاهێنانەوە و بەرزکردنەوەی لێهاتوویی هێزی کار، دڵنیابوون لەوەی کە تاکەکان کارامەیی پێویستیان هەیە بۆ لە ئەستۆ گرتنی کاری نوی کە تەواوکەری تەکنەلۆژیاکانی زیرەکی دەستکردن .

لە تێڕوانینی ئەمڕۆی کۆمەڵناسیدا زیرەکی دەستکرد شمشێرێکی دوو سەرە، کە لە یەك کاتدا دەرفەتی بۆ وێنە پێشکەش بە چینێک دەکات و کێشەش بۆ چینێکیتر دروست دەکات، بەتایبەتی لە بواری بێکاری جیهانیدا.

سیستەمی قازانج هیچ قەڵەقی ئەم پێشبینیانەی کۆمەڵناسیی نوی نیە، ئەمەش ئەرکێکی زیاتر دەخاتە تیئۆری کۆمەڵناسی کە ڕەنگە لە ڕووی ئەکادیمیەوە نامۆ بێت بە سروشتی خۆی، کۆمەڵناسی نەك بۆ هەڵبژاردەی خۆی بەڵکو وەکو حەتمیەتی ئەم دۆخەی جیهان چاری نیە بە دەستێك داتاو تیئۆر بە دەستەوە دەگرێ بە دەستێکیتر ڕەخنە لە شێوازی خاوەندارێتی و بەڕێوەبردنی تەکنەلۆژیای نوێ!

” میرنشینی خاک و خۆڵ “..

نووسینی ” نەبەز گۆران “..

خوێندنەوەی: رۆژگار خالید

لەبارەی شێوە ژیانی شاعیر و ڕەچشکێنی دەقی ئەدەبیاتی کۆن و داهێنەری ڕێنووس و دەقی نوێی شیعری کوردی حەزرەتی ناڵی نووسراوە .

بۆیە حەق بەخۆم دەدەم ئەوە بڵێم خوێندەوەی ڕۆمانێکی وا بەڕێنووس و تەکنیک و دەقێکی هێندە بەرز و ووشەی پیرۆزی وەک ” سروشت و چێشتەنگاو و ئێوارە و ڕۆژ و شەو و خەون و خەیاڵ و خۆڵ و ئاو و مەرەکەب و دەستنووس و ناوهێنانی باڵندە و ئاژەڵ و هیلاکبوون و ئیسراحەت و بیرکردنەوە ” وامان لێدەکا هەست بکەین ئەم ڕۆمانە لە سەردەمێک نووسراوە دووربووە لەو شێوە ژیانەی ئێستا تێدا دەژین .
ئەم ڕۆمانە لە دووبەش پێکدێت :

1. بەشێکی خەیاڵە .
2. بەشێکیتری لەو واقیعە تاڵە وەرگیراوە کاتێک ناڵی ڕوو بەڕووی بۆتەوە .

بێگومان کاتێک ڕۆمانێکی وا دەنووسرێت .
دەبێت وا بنووسرێت کە ئەو شێوە ژیانەی ناڵی ژیاوە بەدوای جوانی دەگەڕێت نەوەک ناشیرینی ژیان ، بەدوای خۆشەویستی دەگەڕێت نەوەک ڕق ، فێرمان دەکا لە هەر شوێنێک سەنگ و قورساییمان نەما جێی بهێلین و کەمتر گلەیی بکەین و کەمتر بەدوای قسەکان و ووشەکان بکەوین .
لە پاڵ ئەوەشدا هەوڵدانە بۆ دروستکردنی ئومێدی نوێ و خەونی نوێ .
لەهەر شوێنێک ئومێد نەبوو جێی بهێڵە و لەهەر شوێنێک خەون نەبوو پێویست ناکا جەستە ڕاکشێ و ببێ بەتەرم !
پوختەیەک لەبارەی ئەو ڕۆمانە :.
پیاوێک لەسەر شێوەی حەزرەتی ناڵی شاعیر یانیش ڕوحی ج□ستەی زیندوو دەبێتەوە و گوند و شار و ناوچەکان و مرۆڤەکان ب□ ناچاری جێدەهێڵێت .
ژیانێکی نوێ هەڵدەبژێرێت دوورە لە ژیانی شارستانی و دونیای مرۆڤەکان .
کەچی دوای چەندین ساڵ بڕیاردەدا دووبارە بگەڕێتەوە نێو ژیانی مرۆڤەکان ئەو مرۆڤانەی لەسەر هەموو شتێک دوژمنی یەکدین لەسەر ڕق نەبێت !
کەچی ناڵی بەڕێنووسی نوێ و دەقی نوێی شیعری کوردی و

بەمانای نوێ دەگۆڕێتەوە ، گوزەرێک دەکا و لەهیچ شوێنێک خۆی ڕاناگرێت .

ئەمەش وا دەکات بەریەککەوتنی تووش بێت لەگەڵ ئەو کەسانەی دەیانبینی و گفتەگۆیان لەگەڵ دەکا و شیعری نوێیان بۆ دەخوێنێتەوە !

ئەو خەڵکەی وادەزانن زمانی کوردی و شیعری کوردی و ئەدەبیاتی کوردی بەهایەکی نییە !

ئەوەی بەلای منەوە جوانە بوو لەپاڵ ناڵی شاعیر ، حەزرەتی سالمیش ووجودی هەیە و دەبێتە پاڵپشتیەکی بەهێز بۆی وا دەکا دوکانەکەی کەشوێنی چاپکردن و نووسین و لەبەرگرتنەوەی بەرگی کتێبە بکاتە پاڵپشتیەکی گەورە بۆ شیعرەکانی ناڵی کە شیعرییەکانی تێدا بخوێنرێتەوە بۆی بنووسێتەوە و پاشان بۆی بڵاوبکاتەوە .

دوای دروستبوونی جەدەلی نوێ و ئەو شێوە ئاراستەی ناڵی قبووڵ بکرێت و دەقە شیعرەکانی قبووڵ بکرێت یانیش دووبارە وەدەرنرێت تووشی کێشە و گرفت و ناڕەحەتی دەبێتەوە " چەندە سەیرە " !

لە کۆتاییدا شیعری ناڵی چەک بەدەقی شیعری فارسی و عەرەبی و تورکی دەدا و باس باسی ناڵی و شیعرەکانی دەبێت ئەوانەی دژی ناڵین ستایشی دەکەن ئەوانەی گاڵتە بەزمانی کوردی دەکەن و پێیان وایە زمانی کوردی دەرەقەتی شیعر و دەرەقەتی زمانی عەرەبی و فارسی و تورکی نایەت سەرسەختانە پشتگیری شیعری نوێ دەکەن و پەشیمانن لەوەی بیروباوەڕیان وابووە .

کەچی لەکۆتایی ڕۆمانەکە هەستێک بە ناڵی دروست دەبێ کەوا کۆچ بکات و بچێتە ووڵاتی غەریبی و هەر لەوێش بمرێت .

چەند دەقێکی ڕۆمانەکە وەک خۆی دەنووسمەوە :.

_ مرۆق نەتوانێت خەونەکانی بکڕێیت ناتوانێت ئومێدێک دروست بکا !

_ مەرج نییە لەناو مرۆڤەکاندا بژیت و تەنیا نەبیت !

_ خاوەنی خەونە گەورەکان غەریبی سەردەمی خۆیانن !

_ مرۆق تارماییەکەی لەخۆی جوانترە !

_ مەنزڵی من نێو کێوەکانە چونکە بێزاربووم لە خراپەی مرۆڤەکان !

_ لە مێژووی کۆنی مرۆڤەکان خوێندبوویەوە ئەوەی دەگاتە دەمی مرۆڤەکان نیوەی بەڕاستی دەگەیەنن !

_ ژیان وەک گەزە وایە خۆت چۆنی دروست بکەی بەو جۆرە دەردەچێت !

_ هەگری هەر شتێک بیت دەبی بە بەشێک لە ژیانت تەنانەت ئەو شتە پارچە قوڕێکیش بێت !

_ پیرترین مرۆڤی دونیا دەتوانێت هەمان ئەو جوانییە ببینێ گەنجترین مرۆڤی دونیا دەبینێ !

_ لەناو هەموو جوانییەک ناشیرینییەک هەیە، دەنگێک لە ناخی پێی گوت بەدوای جوانییەک بگەڕێ هەمیشەیی بێت !

_ وەستان لەشوێنی خۆت مەرگە !

_ دونیاکە بووە بە دونیای شەوەکان، تەمەک ژیانی شاردەتەوە !

_ ئەوەی جوانی پێ بەخشیت گەر تەزقاڵێک بوو وەریبگرە !

_ ئەو خۆشەویستانەی لەخەیاڵدا دەمێننەوە هەمیشەیین !

_ ژن خۆی شیعرە !

_ کە زمانم هەبێت بەچی چاوەڕێی تۆ بم قسەم بۆ بکەیت !

_ ئەوەی خەونی گەورەی هەبێت ژیانی خۆی بیردەچێتەوە !

_ مرۆڤەکان بە شێوەیان ناناسرێنەوە بە زمانیان دەناسرێنەوە !

_ مرۆڤی گوماناوی ژیان ژەهراوی دەکا !

_ ئەم خەڵکە پارچە پارچەت دەکەن و دواتر پێت دەلێن بۆ خۆت کۆناکەیتەوە !

_ مادام غەریبین بەم نیشتمانە لەهەر شوێنێک بین جیاوازی نییە !

ئەسڵی مەسەلەکە.. نەژاد عزیز سورمێ

له هاوکێشەی کارتێکردن و کاردانەوەدا رەنگە هەبن لە گۆڕانکاری بترسن.. لە بەرامبەریشدا هەن بە سوونەتی ژیانی دەبینن. ئەسڵی مەسەلەکە نیشتمانێك هەیە لەسەرووی هەموو شتێکەوەیە، ئەمە ڕەنگە بۆ ڕۆژنامەنووسان بە سنوور و بەربەستێك بدرێتە قەڵەم ، لێرەدا ناڕەوا نییە بپرسین: ـــ ئایا ئێمە پێویستیمان بەو هەموو کەناڵی میدیایە هەیە.. ـــ ئایا توانیومانە لەو نێوەندەدا ئیزافەیەك

بكەیـن. ـــ یـا توانیومـانە لەهەمـوو ئـەو مـاوەیەدا زمـانێكی ڕۆژنامەنووسی وا بخەینە كار خۆمانی پێ هەڵبدەینەوە. ـــ ئایا سەرچاوەی نووسین لە كوێوەیە و داخۆ دەتوانین بەدەر لەو سەرچاوەیە بڵاوكراوەكانمان بە وەرگێڕان پڕ بكەینەوە؟ ـــ

یاخود ئایا ڕۆژنامەی ڕۆژانە لەناو لێشاوی ئەو هەموو كەناڵانەی ڕادیۆ و تەلەڤزیۆنەكـانی نـاوەخۆوە بگـرە تـا دەگـاتە كەنـاڵە ئاسمانییەكان و ڕایەڵەكانی ئینتەرنێت و مۆبایل…تاد چ كەلێنێك دەمێنێ پڕی بكـاتەوە؟ ـــ لێـرەدا ئـایـا بۆ ڕۆژنـامەیەكی ڕۆژانـە كامیان هەواڵەكانی ناوخۆ یا هی دەرەوە گرینگترە.؟ ـــ ئایا ڕۆژنامە دەتوانێ وەكو پێویست بایەخ بە ئەدەب و ئەوەی پەیوەندی بە ژیانی ڕووناكبیرییەوە هەیە بدا.. ئەگەر وەڵام بە (نا) بێ ، ئایا پاشكۆ و پاشكۆی تایبەت بڵاوكردنەوە ئەو هەقە دەداتەوە؟ ـــ باشە ئەو ئازادییەی لە مێشكماندایە كە هیچ سنوور و ئاسۆیەكی نییە ، داخۆ لە ڕۆژنامە و ژیانی ڕۆژنامەنووسیدا بەرجەستە دەبێ یا ئەوە دەگەیەنێ هەرچی بڵێین ، هەر چییەك بنووسین..؟

پرسیار لەوەدایە ، سوونەتی گۆڕانكاریی و شەیدایی بۆ قوربانیدان و ماندوو بوون دەخوازێ بۆ ئەسڵی مەسەلەكە بۆ كە نیشتمانێك هەیە لەسەرووی هەموو شتێكەوەیە... هەموو شتێك ، ئەو نیشتمانەی هەمیشە بە ماندوو بوون و شەیدایی هەزارانەوە ماوە و دەمێنێ ئەگەر چی لە (ساتەوەختە شاد)ـەكاندا لەبیر دەكرێن ..

مەگەر شتێك ، بوونەوەرێك ، خەیاڵ و خەون و تەنانەت زیندەخەونێك لە نیشتمان مەزنتر دەبێ چی بێ بە هەموو ئەو مانایانەی ئەو مەزنایەتییەی بیری لێ دەكەیەوە ….

لەو نێوانەدا هەقە ئیتر بە وەختی بزانین بیرێك لە خۆمان بكەینەوە ئێمە لە كوێی

هەموو ئەو هاوكێشانەین كە ئەمڕۆ تەواوی دونیایێی پێوە سەرقاڵە ، یان ئێمە لە هەنییەمان نووسراوە تا هەین و تا هەتایێ وەچە دوای وەچە هەمان خەون ببینین و هەمان هیوا بە تراویلكە ببینین و بێهوودە ….

رێگا.. کورتە چیرۆک: ستیڤان شەمزینی

وەستگەی پاسەکە جمەی دەت، نیوەڕۆیەکی گەرم و شێدارە، هەندەی نەماوە خۆر باوەش بە زەویدا بکات، شەقامە قیرتاوە پڕ چاڵەکەش قرچەقرچی دەت وەک هەناوی دایکێکی جەرگسووتاو. سەرنشینە دابەزیوەکان سەر لە بڕیاری شۆفێری پاسەکە دەرناکەن، بۆچی هەموویان دابەزاند و خۆی بەرەو دواوە گەڕایەوە؟!، ئەمە روون نەبوو بۆ هیچ یەکێک لەوانەی لە پاسەکە دابەزیبوون. هەموو سەرنشینەکان لە چاوەڕوانیی هاتنی پاسێکی تردا بوون، زۆربەی سەرنشینەکان سکیان لە برسا قۆڕەی دەهات و گەرماکەش هەندەی تر تینوو و شەکەتی کردبوون. زیاتر لە کاتژمێرێک تێپەڕی و هەتاو هەمووانی سوور کردەوە، هیچ پاسێک دیار نەبوو، تەنانەت شەقامەکە هیچ ئۆتۆمبیلێکی تری پێدا تێنەدەپەڕی!. کپییەکی سامناک باڵی بەسەر وەستگەکەدا کێشا بوو، جار جار یەکێک لە سەرنشینەکان بۆڵەیەکی لێوە دەهات و شوێنەکەی جێدەهێشت، ئیتر بە پێ دەکەوتە رۆشتن. یاغر یاغر وەستگەکە چۆڵ بوو، بە تەنیا ئەو سێ هاوڕێ مێرمنداڵە مانەوە، بە دزیی کەسوکارەوە بڕیاریاندا بوو، سەفەر بکەن بۆ جوگرافیایەکی تر.

کاتێک لە نێو پاسەکەدا بوون، مێرمنداڵی یەکەم کە تۆزێک باڵای لەوانیتر بەرزتر بوو، بە دەم فیکەلێدان و هەستێکی تێکەڵاو لە ترس و شادیی، دەتریقایەوە دەیگووت هەر گەیشتینە ئەوێ، وا و وا دەکەین. مێرمنداڵی دووەم چاوەکانی وەک ئەستێرەی شەوێکی تاریک دەدرەوشانەوە، کەمێکیش گەشتن و خۆپێتەڵێ بوو، سەری رادەوەشاند و بە دەنگێکی بەرز دەیگووت بێگومان، هەر دەبێت دوا ئاواتمان لەسەر ئەو جوگرافیایە بێتە دی. مێرمنداڵی سێیەم بە درێژایی رێگای ناو پاسەکە، سەری نابوو بە پەنجەرەکەی تەنیشتییەوە، وا دەبینرا دوودڵ و پەشیمان بێت، لە دنیای دەرەوەی دەڕوانی، وەک ئەوەی بڵێت نامەوێت ئێرە بە هیچ جێگەیەکی گریمانەکراو بگۆڕمەوە. بە بێدەنگی و بە دەم هەناسەی قووڵەوە لە ئەشکەوتی داڵغەدا نغرۆ ببوو، دوو مێرمنداڵەکەی تر بە لاچاو و گاڵتەپێکردنەوە لێیان دەڕوانی، مێرمنداڵی یەکەم پێی گووت ئەگەر بڕیاری تەواوەتیت نەداوە، ئێستا بگەڕێیتەوە لە سزای ماڵەوە قووتار دەبیت!. مێردمنداڵی دووەم قسەکە لە دەمی ئەویان وەردەگرتەوە و لە مێشەک دەڕوانێت لەسەر کوشنەکە و دەڵێت: ئەگەر لە خەت رانابینی پێویستی نەدەکرد تا

ئەرەش بەیت، پەموایە زەریش هاتوویت. مەرمندانەی سێیەم بە ئەوەی متەق بکات، وەک ئەوەی گوێی لە هیچ نەبووبێت، بەردەوامە لەسەر بەدەنگی و خەیاڵکردنی خۆی.
ئێستا بە تەنیا ئەوان لە وەستگەکەدا ماونەتەوە، مەرمندانەی یەکەم و سێیەم بەیار دەدەن، بگەڕێنەوە بۆ وەستگەی پێشوو، هەرچی مەرمندانەی دووەمە سوورە لەسەر مانەوە لە وەستگەکەدا، دوای مشتومڕێکی زۆری نێوانیان، دوو مەرمندانەکەی تر، مەرمندانەی دووەم جێدەهێڵن، ئەویش بە دەم جوینی بنەشتی سەهمەوە چاوەڕوانی پاسێکی تر دەکات. مەرمندانەی یەکەم و سێیەم پێکەوە دەکەونە رێ، هەنگاوەکانیان خێراتر دەکەن پێش ئەوەی فەنکایی عەسر دابێت و جموجۆڵی خەڵکی شار دەستپێبکاتەوە، ئەویش نەکا کەسوکاریان بە ماڵە جێهشتنیان بزانن. گیانیان شەکەتی ئارەقاو دەبێت، گێرەویێکانیان لەناو پێڵاوەکانیاندا دەڵێی کەوتووەتە چڵەمێکەوە. رێگەکە تا دێت خۆی درێژ دەکاتەوە، بە چەشنێک حەوسەڵەیان لەبەر دەبڕێت، بنی پێیان تلەقێ دەکات، بە حاڵەحاڵ دەتوانن بگەنەوە بۆ وەستگەی پێشتر، کاتێک دەگەن بیابانێکی کشومات دەبینن، سەریان سووڕ دەمێنێت چونکە هیچ گەشتیارێک لەوێ چاوەڕێ نییە! مەرمندانەی یەکەم هاوار دەکات، ئای خودایە ئەوە چییە دەڵێی ئەمە شارێ جنۆکەیە و بیسملایان لێ کراوە. ئەویتر بە هەمان شێوازی خۆی کەڕە، ورتەی لێوە نایەت، تەنیا چاو دەگێڕێت. مەرمندانەی یەکەم دەچێتە بەردەمی و بە قەشمەچێتییەکەی خۆی پێی دەڵێت: بەڵێ بە ماڵەوە میکانێکانت بهێنە، ئەرێ هیچ دوکانێکی لێ نییە.
لە ناکاو هەردووکیان چاویان دەچەقێت بە کاغەزێکی چرچی سەر دیوارێک کە بە خەتێکی ناخۆش و درشت، ئاگادارینامەیەکی لەسەر نووسراوە: (چیتر هیچ پاس و ئۆتۆمبیلێک لەرێوە تەناپەڕێت). بۆ یەکەمجار مەرمندانەی سێیەم قسە دەکات و دەڵێت: ئەمە مەحاڵە، بەڵام هەر دەمەوێت بگەمە ئەو شوێنەی ئاواتەکانم پێوە گرێداوە. مەرمندانەی دووەم بە واق وڕماویی و دەنگێکی کزەوەی لە دەردەچێت (دەبوو پاسێک بهاتبایە و لە وەستگەی دواتر بە هاوڕێکەمان بگەیشتیانەتەوە). چەند خولەکێک بەدەنگی بای بەسەریاندا دەکێشێت، پێشهاتە چاوەڕوانەکراوەکە هەردووکیان یەکسان کرد لە بە زمانیدا. (دەبێت بەردەوام بین لە رۆشتن، ئامانجەکەمان گرنگترە لە هەر شتێکی تر). مەرمندانەی سێیەم ئەمەی گووت و هەستایە سەر پێ، مەرمندانەی یەکەمی لە زمان کەوتوو هیچی نەگووت. تەنیا فرمێسک بە چاویدا هاتە خوارەوە!. (ئەم فرمێسکە چییە؟ ئەمە یەکەم وەستگەی گەشتەکەیە، ئەی چۆن بەرگەی وەستگەکانی تر دەگریت؟). مەرمندانەی سێیەم بە ئەوەی رووبکاتە هاوڕێیەکی ئەمەی گووت. ئەویتریان

دەستەکانی دەلەرزین و بەردەوام فرمێسکەکانی وەک ئاوی کانی ه□ڵد□قووڵان. (من دەگەڕێمەوە بۆ ماڵەوە!). مێرمنداڵی دووەم وای گووت و لەگەڵیدا قەیتانی پێڵاوەکانی شل کردەوە و بە ئاڕاستەی ماڵەوە کەوتە هەنگاونان. مێرمنداڵی سێیەم چووە بەردەمی و پێی گووت: (هاوڕێی نیوەی رێگە مەبە). هاوڕێکەی هەستی بە شەرم و دڵشکان کرد، دەستی خستە سەر شانی و گووتی: (ئەوەی بە بێدەنگی رێگە د□ب□ت، لەوە باشتر دەگاتە جێ کە هاتوهاوار دەکات)، ئەم قسانە لە وتەی مێرمنداڵێک زیاتر بوون، وەک دەگووترێت رستە جوانەکان لە هەلومەرجە جوانەکاندا لە دایک نابن، رەنگە ئەمەش بەشێک بێت لەو راستییە. مێرمنداڵی یەکەم و سێیەم بە دوو ئاڕاستەی پێچەوانە یەکتریان جێهێشت.
کەس نازانێت مێرمنداڵی سێیەم بە چ رێگەیەکی دژوار یان ئاسان، بە تەنیا خۆی گەیاندە ئەو جێگەیەی بڕیار بوو بە سێقۆڵی پێی بگەن. هەندێک دەڵێن بە دوو ساڵ و بە قوورسترین شێوە گەیشتووە، هەندێک دەڵێن هیچ کات نەگەیشتووە، بەشێکی تر دەڵێن بە چەقەنەیەک گەیشتووە. ئەمە ئەو حکایاتەن لە دوای مێرمنداڵی سێیەمەوە دەماودەم دەگێڕدرێنەوە. دوو دەیە و نیو ئەم ئەفسانە و مەتەڵە هەڵنەهاتووە جێگەی باسی دۆست و ئاشنایان بوو، سروشتی خەڵکیش وایە حەزیان بە حکایەت دروستکردنە. دیارنەمانەکە زۆری خایاند و چیرۆکەکەش کۆن بوو، لەو دەمەی خەریکبوو هەموو شتێک لە بیر دەچووەوە، پیاوێکی کەڵەگەتی چاوڕەشی ئەسمەر، لە شارەکەدا سەر دەردەهێنێت. کەس نازانێت کێیە و لە کوێ هاتووە، بە چ مەبەستێک هاتووە یان ن□بردراوە؟. (ئەم دووکەڵە ئاگرەکەی دیار نییە، نەک ئاگرێکی بێ دووکەڵ بێت). ئەمە تێڕوانینی ئەو رۆژنامەنووسە بوو لە بارەیەوە، سەروسەکوتی لە دەغیلە دەچوو. زۆرێک دەڵێن سیخوڕێکی مەترسیدارە، بەو هۆیەی لەگەڵ گەیشتنی ب□ ئ□□ر□ بە لێکۆڵەرەوەی پۆلیسی نشینگەی گووتبوو: (ئێوە وشەکان دەخو□ن□ن□وە، من پشتی وشەکان). بەشێکی تر دەڵێن سەرمایەدارێکی نیمچە شێتە، چوونکە لەم رۆژانەدا لە بەردەم یەکێک لە قاوەخانەکەدا گووتبووی: (پێم دەڵێن تۆ بوونەوەرێکی سەیر و سەمەرەیت، راستییەکەش ئەوەیە دەبێت سەیر بم). زۆرێکی دیکەش دەڵێن کابرایەکی فشەکەری قەشمەرە.
مێژوویەک تێپەڕیوە، مێرمنداڵی سێیەم، ئێستا پیاوێکی تێکسمڕاوە و لاجەنگەکانیشی سپی بوون، هیچ کات ئەو دوو هاوڕێیەی تری لە بیر نەکردووە، بەڵام هیچ کاتیش ئاگای لە هەواڵیان نەبووە و خۆیشی نەیویستووە هەیبێت. لە وەرزی پشکوتن و رۆژێکی فێنکدا کە دموزی تێیدا دەچێتە ژوانی ئین□نا، بڕیار دەدات هاوڕێکانی بدۆزێتەوە.
کەس نازانێت چۆن و بە کوێدا هاتەوە و لە کوێش دەمێنێتەوە؟. نهۆ

مێرمنداڵی سێیەم، نووسەرێکی بەناوبانگە، گەرەکیەتی ئەو بەسەرهاتەی خۆی بکاتە رۆمان. سەرەتا دەیەوێت بڕوات بۆ ئەو وێستگەیەی هاوڕێی دووەمی تێدا جێهێشت، هەرچی کۆشا نەیتوانی وێستگەکە بدۆزێتەوە، هیچ شتێک لە پێشوو نەدەچوو، تەلاری بەرز، هوتێلی چوار ئەستێرە، نێرگەلەخانە و قاوەخانە، چەند دوکانێکی لوکس و مۆڵێکی گەورە و پارکێکی بچووک لەو دەوروبەرە دروستکرابوون، هیچ کات ناتوانێت شوێنەواری شەقامەکە بدۆزێتەوە، ناچارە پرسیار بکات، لە هەرچ کەسێک دەپرسێت، بە گوومان و سەرسووڕمانەوە وەک شوێنەوارناسێکی تازە شێتبوو لێی دەڕوانن و وەڵامێکی چنگ ناکەوێت، چوونکە زۆربەیان تازە لاون. لە یەکێک لە کافتریاکاندا دادەنیشێت و بەدەم خواردنەوەی کافێ لاتەیەکەوە ماندووێتی دەحەسێتەوە، پێش ئەوەی بچێتە تەوالێتەکە، کتوپڕ چاوی دەچێتە سەر چەند تابلۆیەکی تێکەڵاوی کۆن و نوێ کە بە قەد دیوارەکەوە هەڵواسراون، هەر یەکەیان لە رێگەی وێنەیەکی کۆن و نوێوە چیرۆکی ئەم شوێنە دەگ▯▯ن▯وە، ئەمە تاکە دەرفەت بوو بتوانێت وێستگەکە بدۆزێتەوە، بە خێرایی بۆ لای تابلۆکان کشا و سێیەم تابلۆ وێستگەکەی بەدیکرد لە ژێرەوشیدا وێنە تازەکەی بینی کە کراوە بە پارکێکی مامناوەند. بە زوویی خۆی کۆکردەوە بەرەو دەرەوە چوو، تەنانەت بیری چوو پارەی قاوەکە بدات. بەدەم هەنگاوەکانی▯وە بیری لەوە دەکردەوە تۆ بڵێی چ گوڵێک ببینیت لە شوێن پێی خۆی و هاوڕێکانیدا، سەرنجی زۆی ناو پارکەکەی دا، هەموو شتێک ئاسایی بوو، جگە لە دیمەنی ئەو پیاوە ریش هاتووە مەستەی رەنگی ریشی رەساسی بوو کە هەر هاتوچۆی دەکرد و هەمیشە سەیری لای سەرەوەی پارکەکەی دەکرد، وەک ئەوەی چاوەڕێی کەسێک بێت، وردە وردە لێی نزیک کەوتەوە، لە سیمایدا نەدەکرا بە هیچ کەسێک لەوانە بچێت بە درێژایی تەمەن ناسیبوونی، شتێک بەرەو دێوانەکە پاڵی پێوە دەنێت، بێ ئەوەی بە خۆی بزانێت دەگاتە بەردەم دێوانەکە، کەمێک چاو دەبڕنە یەکتر و دێوانەکە بە دەنگێکی ناسکی منداڵانە داوای سیگارێکی لێ دەکات بە مەرجێک چەرخی پێ بێت، ئەمیش بە خۆشحاڵییەوە سیگارێکی پێشکەش دەکات و چەرخەکەی بۆ رادەگرێت دایبگرسینێت. موچڕکێکی سارد سەرتاپای لەشی دادەپۆشێت، وەختێک چاوی دەکەوێتە سەر پەنجە زیادەکەی، نایەوێت بڕوا بە چاوەکانی بکات و خێرا پارکەکە جێدەهێڵێت.

دەگاتەوە شوێنی حەوانەوەکەی، وەک بروسکە خۆی دەکات بە ژووری هوتێلەکەیدا، خۆی دەخزێنێتە ژێر چەرچەف و دواتر لە پەنجەرەی ژووری سێ سەد و سێی نهۆمی سێیەمەوە سەیری دەرەوە دەکات، کێچ کەوتووەتە کەوڵی و دەچێتە باک▯نەکە و سیگار بە سیگار

دادەگیرسێنێت، ئەم دڵگەرمیی و بێزارییە هەمووی نیو رۆژ دەخایەنێت. پاش ئەوە دەستدەکات بە نووسینی لاپەڕەیەکی نوێی رۆمانەکە، یەکەم دێڕی ئەمڕۆ دەنووسێت: (لە کولتووری ئێمەدا سپی رەنگێکی پۆزەتیف بووە یەک جار نەبێت کە لە پەندێکی پێشینانا ندا بەرجەستە بووە: دەست و پێ سپی). تێناگات باسی خۆی دەکات یان چی؟ ئەم دێڕە رەش دەکاتەوە. بیرەیەکی سارد لە ساردکەرەوە دەردەهێنێت و دوو قوومی لەسەر یەکی لێدەدات و ئەمجارە بیچمی ناشرینی، دادوەرێکی بیر دەکەوێتەوە، رۆژی پێشوو لە گەراجی ئۆتۆمبیلەکاندا دەستی لە هاوسەرەکەی بەرز کردبووە و جنێوی پێ دابوو، ئەمیش پێی گوتبوو: (ئاژەڵەکان تێیان بینیبوو بۆیە پاشگەزبوونەوە لەوەی ببنە خاوەن زمان). دەیەوێت پانتاییەک بە ئەم قسەیەی بکاتەوە لەو رۆمانەی مژۆڵی نووسینییەتی. زۆر ناخایەنێت خەیاڵی دەڕواتە بە لای دەوانە شەش پێنجەکە، (نا، نا، ناکرێت ئەو بێت) ئەمەی گووت و بینی نا بە شووشە بیرەکەوە چۆڵ بەی کرد. هەوڵیدەدا بڕوا بە خۆی بهێنێت هەرگیز نەیبینیوە، هەرچی دەکرد، نەدەکرا نکۆڵی لە بینینی خۆی بکات، جارێکی تر ویستی رووبەڕووی ئەوە بێتەوە چاوەکانی بینیوویان، لاپەڕەیەکی تازەی هێنایە بەردەستی و لەسەری نووسی: (چاوم هیچ نابینێت، واتە زۆر بە زەقی راستییەکان دەبینم، بەڵام فەرامۆشیان دەکەم وەک ئەوەی نەیانبینم). بەدەم نووسینی ئەم دێڕە پرخەی بەرزبووەوە.

ساتێک بەدار دەبێتەوە، تاریکی و کپیی شەوەکەی لە ئامێز گرتووە، سەیری کاتژمێرەکەی دەستی دەکات یانزە و سی و سێ خولەکە، هەست بە سەرئێشە و ئازارێک دەکات لە ئەژنۆکانیدا. دووبارە دەگەڕێتەوە لای نوستالژیاکانی و خولیای دۆزینەوەی هاوڕێی یەکەم تەواو مێشکی دادەپۆشێت. وەک پێشتر لە دەفتەری تێبینییەکانیدا هێمای بۆ کردبوو ئامانجی بینینەوەی دواین جێگەی بیرەوەرییەکانەتی نەک دۆزینەوەی هاوڕێکانی، هەر لە ناو ئەو دەفتەرە بچووکەدا نووسیبووی: (گەمژەکان زوو یەکتر دەدۆزنەوە، بەڵام ئاوەزمەندەکان نا). لە لاپەڕەیەکی پاشتردا ئەم دوو دێڕەی بە خەتێکی تۆخ یادداشت کردبوو (مەرج نییە پەشیمانی سەر بە رابردوو بێت، هەندێک پەشیمانی هەیە سەر بە داهاتووە، بیرۆکەیەکت هەیە و دەتەوێت بیخەیتە بواری جێبەجێکردنەوە، بەڵام پێش ئەوەی پراکتیکی بکەیت بە هەر هۆکارێک بێت لێی پەشیمان دەبیتەوە). بەدەم بیرکردنەوە لە رابردوو وەنەوزی دێت و جارێکی تر خەو دەچێتەوە چاوەکانی. لەگەڵ یەکەم کارگوزاری هوتێلەکەدا بە خەبەر هات، دوای دوش و دەم و ددان شتن، رۆیشت بۆ بەرچایی خواردنی بەیانیان، کەرتێک سەموونی بەر و پارچەیەک پەنیر و چەند بەڵە ترێیەکی خستە سەر قاپەکەی، لە کەنارەکەوە دانیشت، لە

ناکاو کۆمەڵێک پیاوی قات لەبەری ورگن خۆیان کرد بە ژووردا، سەری سوڕما لەوەی نانی بەیانی و قاتی فەرمی؟ وەک بڵێی لە پرێس کۆنفرانسدا بن!. ئەمە بیرۆکەیەکی تری پێ بەخشی و دێڕێکی تری دەستکەوت بۆ رۆمانەکەی: (ژیان وای لەهاتووە کەس بە هیچ جوان نابێت، کەسیش بە هیچ ناشرین نابێت، ئەوەی پێوەرە تەنیا سامانە).

دوای خواردنی نانی بەیانی، عەوداڵبوون بە دۆزینەوەی هاوڕێی یەکەمی مەست و شەیدای کردبوو، ئارەزوویەکی سەیر پاڵی پێوە دەنا وەک ئەو ئارەزووەی ئارکەلۆژیستەکان بۆ گەڕان بەدووی شوێنەوارە دێرینەکان هەیە، بەرەو گەراجی ئۆتۆمبیل راگرتن کەوتە ڕێ، ئەم رێگەیە وەک چاوەڕوانیی پاسەکە درێژ بووەوە. یەکەم سلفی لە ماشێنەکەیدا، دۆزینەوەی هاوڕێی یەکەمی بەهۆی ناوی گەڕەکەکەیانەوە قورس نەبوو، ئەرکە زەحمەتەکە بەرگەگرتنی بینینی بوو. بەدەم شۆفێرییەکردنەوە چەندان سیناریۆی بۆ ئێستای هاوڕێکەی لە خەیاڵیدا داڕشت، لە خراپترین ئەگەرەوە بۆ باشترین ئەگەری لەبەرچاو گرت. بەدەم خەیاڵاتەوە گەیشتە گەڕەکەکە، بەڵام جگە لە ئاپارتمانی بەرز و هەوربڕ هیچی تری نەبینی، بە نائومێدیی بە ناو باڵەخانەکاندا پێچ و دەورانی دەکرد، لە پڕێکدا ماڵێکی کۆنی ئەو سەردەمەی خۆی هاتە پێش چاوی، سەرەتا واتەگەیشت چاوی رەشکەوپێشکە دەکات، دواتر دڵنیابووەوە ئەوەی بینیوویەتی راستییە. لەبەردەم ماڵەکەدا دارتوویەکی زڵ هەبوو، یەکڕاست خەریکبوو لە هۆش خۆی بچێت، ئەو دیمەنەی بیر هاتەوە وەک مەیموونەک چۆن بەم دارەدا هەڵقوون و داقوونی بوو. ئۆتۆمبیلەکەی راگرت. کوڕێکی گەنج لەبەردەم ماڵەکەدا وەستابوو، لە بیستەکانی تەمەنیدا بوو، (ناکرێت ئەمە خۆی بێت)، وا دیار بوو کوڕەکە چاوەڕوانی شتێک بکات، بە خێرایی خۆی پێگەیاند و پرسیاری ماڵی هاوڕێی یەکەمی کرد و گووتی: من بە دوای ماڵی فلان کەسدا دەگەڕێم، چاوەکانی هەر یەک لە رەنگێک بوون، یەکێکیان کەسک و ئەویتریان شین و کاتی خۆی… کوڕەکە قسەکەی پێ دەبڕێت و دەڵێت: بەڵێ ئەوە ماڵی ئەوە و من کوڕە گەورەکەی ئەوم. ئەوە باوکمە لە هەیوانەکەوە نەخشە بە سەفەرێکی دێرین دادەنێت کە تا ئێستا سەری نەگرتووە، مێرمنداڵی سێیەم لە شوێنی خۆی سڕ دەبێت، سەیرێکی هەیوانەکە دەکات پیرەمێردێکی ردێن سپی دەبینێت، ئاوڕ بە کوڕەکە دەداتەوە، دەبینێت خۆی هەڵداوەتە ناو پاسەکەوە!، کاتێک پاسەکە بە لایدا تێدەپەڕێت دەبینێت، سێ مێرمنداڵ لە کوشنی دواوە دانیشتوون، یەکێکیان سەری بە پەنجەرەکەوە نووساندووە.

سوێد - ڤێستەرۆس

بەهاری ٢٠١٥

تێبینی: ئەم چیرۆکە لە ژمارە (٣١٥)ی گۆڤاری (رامان) لە رۆژی ٥-١-٢٠٢٤ بڵاوکراوەتەوە

گەڕانەوە.. شیعری کەنعان مدحەت

پێم، لە پەرژینی ئاشنای خاك
گیر دەبێت و
چاوم..
مەستی دیمەنی کاڵی نیشتمان.

لووتم، گوێی بۆن و بەرامەی داك.. دەگرێ
هەمو شانەکانی لەشم
کازیوەی ڕاچڵەکان دەژین.
ئاو و هەوا و
گڕە و قرچەی گەرمیانی خۆ دەناسنەوە..

خوێنم، بە قەد باوەشاسوار.. باڵا دەکات
باڵا دەکەم،
لەگەڵ هەر گەزە هەنگاوێکی نزیکبوونەوەم
باڵا..
باڵا..
کوانێ دەست و
هاوڕێ و
دەزگیرانەکانم؟
ئەمە کوردستانی لە شەهید شەهیدتری هەوڵەکانمانە؟
چاوی سەوز و
قژی زەردی،
ڕێڕەو و ڕێژنەی کەتە پچڕاوەکانم ؟

پێم لە پەرژینی ئاشنای خاك
گیر دەبێت و
شاری کفریم،
بە ڕوواڵەتی سەرەتا سەدەکانی شارستانیەتی
پێشوازیم نوێ دەکاتەوە

ئەم وێرانخانەیە،
یادەکانمم.. چۆن پێ بناسێنێتەوە
جارێکی دی،
بەرماڵی جادە و کۆلاَنەکانیم
لە ژێر پێدا ڕابخات و
نوێژەکانم بسەنگێنێ ؟؟
ئەمە منی خشتی خەواڵووی ئەم کەلاوەیەم
تەمەڵ و ئەستوونی بوونم ناناسمەوە ؟؟
ئەمە ئەو شارە ماگنێتی□یە
خەو و خەون و کڵۆڵیی.. داڕشتووم و
لێی نابمەوە؟؟

لەدوورەوە
گەلێ.. گەلێ.. دوورەوە دێم
هەرچیم پێیە ڕووە و گەرمیان
تەکانە شپرزەکانم گورجتر دەکەنەوە
یادگارییەکانم.. میراتی هەمیشەیی
پاش□□ژی نزیکی شاری بەرگرم
وەکوو تەپڵەگێکی سەرمێزی هۆلاکۆ دێتە بەرچاوم
کۆی تفی هەڵدراویشم
چی هەر ڕووی خۆ دەگرێتەوە،
کەوشەکانتان بە دەست بگرن
لەیل و،
کۆرپەکانتان.. بە کۆڵ
دەستەو ئەژنۆ
لە چاوەڕوانیی هەڵچوونی بەردەوامدا
ئامادەگیی ڕەوی سەرەو لێژی ئەمجارە بن .
دوورگەڵەکان.. تەخت و تاراجی پاشە ڕۆژن.
سەردارە ولاَتییەکانی دەرەوەشمان
لە ئەرشیفی پەنابەرە بێژمارەکان
چەند پیتێکی خۆڵەمێشیی،
بێدەرپێ..
دەگیرسێنەوە.

لە دوورەوە،
گەلێ.. گەلێ.. دوورەوە دێم
هێڵ و ڕێچکەی گەڕانەوەم

حەسرەتڕێژ و
خۆزگەم.. دەمكوتی دەستكورتی و
لە بارچوونی تواناتانە..

پێم،
لە پەرژینی ئاشنای خاك،
گیر دەبێت و
شاری كفریم
لە توێی شڕە شەڕواڵیكی
ئێجگار هەرزاندا دەبینم،
قەچاخ سیما و
بۆچوون.. ئەڵقەی پەنجەی سك و
خوو و ڕەوشت.. وەكو شتە بێنرخەكانی
عەتارەكانی سەر شۆستە..
ئەی شارۆچكە خنجیلانە پێكهاتووەكەم
لە سادەیی سادە و دەدە
عەجەم،
ئیمام مەحەمەد و
ئەوبەری و
تاجی سەركەشی باوەشاسوارەكەم.
هێڵ و ڕێچگەی گەڕا نەوەم
حەسرەتڕێژ و
خۆزگەم.. دەمكوتی دەسكورتی و
لەبارچوونی تواناتانە.
خواستەكانتان.. باری دیدەم.
برسێتیتان..
نیگەرانیی هەمیشەیی و
كوێرابیم.. دیاریی سەفەری ئەمجارەمە.

14/7/2000_5 كوردستان

جەژنیش دوورتر.. شیعری نەوزاد بەندی

لە جەژنیش دوورتر ، ئازیزم …
خۆت ئەزانی ،
سەرەک ، هۆکارەکانی مردنی
لە هەموو شوێنێ داناوە ..
گەنجێک بە دەست برسێتییەوە ڕایئەکێشن …ماسولکەکانی بەهێزن ،
کەڵەبەی مردن باش نایبڕێ ..
لە سەد لا خوێنی لێ ئەتکێ ..
زۆر جار ئەچین بۆ نیسکافێ ،
لەو سەر لە ئەمبوڵانسەکاین ،
مەرگ لێی ئەخوڕێ ..
خەریکن دوو خەمەی گەورە ،
ئەچەقێنن ،
یەکێ بە نێر .. یەکێ بە مێ
یەکێ، مەلا نیعمەتوڵا بە ژنانا چاو ئەگێڕێ ..و
یەکێکیان مەلا نەسرەدین ، مێڕێ لە پیاوەکان ئەکا ..
زۆر جار ئەچین بۆ دۆندرمە ..
لەجەژنیش دوورتر ئەزیزم ..
ئەم هەڵانەیەی من و تۆ ،
دروست نەکرا و .. دروست ناکرێ …
به بارانێکا هەواڵم بۆ ناردیت و
شیعرێکی دوور و درێژت ،
بە شەرمەزاریی ناردوە ..
پیاڵەیەک چات بۆ تۆ نەکرد ..
گوڵەباخی حەوشەیەکی مامۆستایەکی ناڕازی ،
لە دەرگای دا ،
بۆ لە سەرت نەکردەوە ؟
ئەوپەڕی جامێکی فافۆن ،
ئاوی ئەخواردەوە و ئەڕۆیشت ..
لە جەژن دوورتر ئازیزم ..
سەرەک هەموو هۆکارەکانی برسێتیی ،
دابین کردووە بۆ هاووڵاتیی..
هەموو پێداویستیەکانی گرانیی .. قاتیی ..

سواڵ و لاتیی ..
بە قات و بۆینباخی شین ..
ئەم چیرۆکە ناتەواوەی
تۆ بە گاڵتە و ..
من بە توووەیی ئەینووسین ،
قەت ئامادە نابێ بۆ چاپ ..
ئەرێ بۆچی نەیسووتێنین ؟
چاوەڕێی هیچ له ژیان ناکەم ،
سەد جاریش ئەگەر دەست ببا ،
بۆ گیرفانی …
تۆ چاوەڕێی زۆر شت ئەکەی ،
بۆچی ئەوەندە نەزانی ؟
توێژاڵێ خەیاڵم ماوە ،
ئەوەیش بڕوا ،
ژیان وەک گۆرەوییەکی کۆن ،
ناتوانم لە سەری بڕۆم ..
گەشتێ ئەوەندەی ئەهێنا ،
هەرچیت هەیە ،
بیخەیتە ناو تەنەکەی خۆڵ ..؟
دوایی چۆن دەریانئەهێنی ؟
بە چی پاکیان ئەکەیتەوە ؟
تا دوای جەژنیش ،
تەنەکەی خۆڵ باشتر ، ئازیز ..
نە حەمامی جەژن ،
قەت توانیوێتی خاشاکێ پاککاتەوە ..
نە سەدەقە و
زەکاتی دەوڵەمەندە خواناسەکان ،
توانیویانە جلی جەژن
بۆ تەنەکەی خۆڵێ بکڕن ..
تۆ بە تەمایت بە چی من هەڵخەڵەتێنی ؟
من دوایی□م بە خۆم هێناوە ،
بۆ کۆتایی□م پێ ناهێنی ؟
من بە کاری تۆ دێم ؟ چی ؟
ئەو بینا پڕ تاریکییە ،
ناڕوخێنی !
کە لەو سەریش ،
ئەمسەرم هەر ل□ بەرچاوە ..

زەوی کە پارچە بەردێکە ،
سەرە خولێم تیا ئەڕوێنێ ..
ئەوەی کە تۆ لەلات وایە ،
شتی جوانی حەشار داوە ..
ئەمڕۆیشت ڕۆی وەکو دوێنێ ..
چاوت داخە ..
دوای چێژ و جوانی بکەوە ..
کە هاتیتەوە ، نەماوم من لەو ناوە ..
لە جەژنیش دوورتر ئەزیزم ،
با دنیا بۆ تۆ پێبکەنێ ..
با من بکا بەکەلاوە ..

ئـــەو پـــیـــاوە.. شیعـــری محەمەد بەرزی

ئەگەر لە ناو بەهەشتا
پیاوێک ل□ بەرتان هەستا

یەکەم کەس بوو بە کوردی
بەخێرهاتنی کردی

بە خەندە و خۆشی خۆشی
تێر تۆی گرتە باوەشی

هەر زوو ئەوە بزانە
ئەو پیاوە باوکی منە

لە وێش هەر وەکو ئێرە
خەریکی کاری خێرە

تۆش بە خۆشی پێی بڵێ
زۆر باشین خەمی نەبێ

تێـبینی : بیـرۆکەی هۆنـراوەی (ئەو پیـاوە) ، لە هۆنراوەیەکـی

ئینگلیزییەوە وەرگیراوە و بەرگێکی کوردیم بە بەردا کردووە . نیشانەشە لە وڵاتە زۆر پێشکەوتووەکانیشدا ، بە ترس و تەقاندن باسی بەهەشت و دۆزەخ بە منداڵەکانیان دەکەن و نووسەرانیش لەمجۆرە بابەتانەیان بۆ دەنووسن .

باڵاپۆشیت یان نا، بەمن چی!.. شەماڵ بارەوانی

گەرچی لە تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان من تەنها لە فەیسبووک چالاکم و ئەوانەی تر زۆر کەم بەکاردێنم. بەڵام وەک نووسەرێک ڕۆژانە گەر بەخێرایش بێت، ناچارم گوزەرێک بە ماڵی تیک تۆک، سناپچات و ئەنیستاگرامیش دا بکەم. تا بزانم لەم هەوارانەش چیدەگوزەرێت و ئەو کوردە داماوە خەریکی چییە. تا بەم و لەسەری بنووسم و پەنجە بخەمە سەربرینەکان و دەرد و نەخۆشییەکانی کۆمەڵەی کوردی و تاکی کورد دیاری بکەم.

ڕۆژانە شتی وا سەیر و کۆمیدی و گاڵتەجاڕ دەبینم، لە یەککاتدا دەمەوێ بدەمە قاقای پێکەنین و پڕمەی گریان.

لەخۆم دەپرسم: هەربەڕاستی باشە بەچی ئەو خەڵکە وای بەسەرهاتووە و خۆی دەکات بە گاڵتەجاڕ و مەززە و بەزم؟!

دەنگێک لە ناخەوە پێم دەڵێت: ئەی هاوڕێ نەتبیستووە کە سەردەمی پڕوپووچییە و سۆشیال میدیا پووچترین مرۆڤت بۆ دەکات بە ئەفسانە و ئایکۆن؟

نازانی کە سەردەم سەردەمی نمایش و ساختەچیانە؟

خانمێک کە پێشووتر گۆرانیبێژبوو، لەو یەک دووڕۆژە یەک دوو دەرکەوتنیم بینی لە سۆشیال میدیا. ئەو خانمە کە کوشتەی دەستی ناوبانگ و خۆدەرخستنە. کاتی گۆرانیبێژیش هەروابوو و هەندەی هەوڵی دەدا، هەر بۆ نە دەکرا و نەدەناسرا.

هەڵبەتە نووسینەکەم بە تەنها ڕووی لەو خاتوونە نمایشکارە نییە،

بەڵکو گشتییە و ئەو خاتوونە مشتێکە لە خەروارێک.

بە دڵنیاییەوە ئەو خاتوونەش کە ئێستا خەریکی نمایشە و دەیەوێت جوێندەر و مێگەڵی سۆشیال میدیای کوردی وازی لێبێنن و چیتر جوێنی پێ مەدەن و قبووڵ بکەن، وەک زۆرێکی تر. چاک دەزانێت کە کۆمەڵگەی کوردی تووشی چی بەڵا و دەرد و بەزمێک بووە و کوێی دێشێت، بۆیە ئەویش لەوێوە بۆیان دێت و دەستی لە کەسایەتی ڕاستەقینەی خۆی بەرداوە و هاتووە ماسکی بەستووە و چووەتەسەر ئاواز و ئایدلۆژیای ئەوانی تر، تا جوێنی پێنەدرێت و قبووڵ بکرێت!

ئەو خانمە دەزانێت لەو کۆمەڵگە بە داعشبووەی باشوور چەندە سەختە کە دووڕوو نەبیت و جیاواز لەوانی تر بیربکەیتەوە و بپۆشیت و بۆخۆت و وەک خۆت بژیت و نەچیتە سەرمەزهەب و عەقیدە و دیدەنیگا و شێوەی ئەوانی تر.

وەک خۆی دەڵێت: بەرلەوەی ببم به باڵا پۆش، چاودێریم دەکرد هەم لە پەیجەکەی خۆم و هەم لە هی خەڵک، کۆمێنتەکانی بۆم دەهاتن، هەمووی جوێن و سووکایەتی و هێرش بوو. بەڵام لەو□ تەی حیجابم کردووە، سوپاس بۆ خوا ئێستا هەموو کۆمێنتەکان دەستخۆشییە. ئەوە دڵم زۆر خۆش دەکات.

ئەوەی دەمەوێ بیڵێم،

یەک:

بێگومان قسەی ئەوخاتوونە سەلمێنەری ئەوەیە کە جوێندەری سۆشیال میدیا، زۆربەی موسوڵمانی کوردە.

دوو:

وەک ئاماژەم دا، کە ئەو خاتوونە لە سۆنگەیەکی ئازادانەوە بڕیاری نەداوە واز لە گۆرانی گوتن بێنێت و لەچک بکات، بەڵکو لە ژێرفشاری جوێندەرەکانی سۆشیال میدیا و بۆ لایک و کۆمێنت و دەستخۆشی و ڕازیکردنی دڵی ئەوانی تر و قبووڵکردنییەتی لای تاکی مێنتاڵێنت بە داعشبوو و جوێندەری سۆشیال میدیای کوردی.

زۆرجار لە نموونەی ئەو خانمە هەن، کە بە ئەقڵی مێگەل ڕادەبوێرن لە سۆشیال میدیا، دووسێ و ڕۆژ و ماوەک لەو نمایشە بێتامەی(لەچککردن و پاڵا پۆشی) بەردەوام دەبن تا هەندەک لایک و کۆمێنت و قی□ و دەستخۆشی و ئەی جەزاکەلڵا و وەی مە ماشەلڵا و شت

لە سۆشیال میدیا کەدەکەنەوە، ئینجا لەچک و باڵاپۆشییەکە واز دێنن و دەچنەوە سەربەزمی جاران و دووبارە دەکەونەوە بەرشاڵاوی جوێن و سووکایەتی و هێرشی مەگەل لە سۆشیال میدیای کوردی. لە نموونەی خاتوو یارجان و دیلانار و چەندانی تر.

لەوەش گاڵتەجاڕتر کە شەیدایانی ناودەنگ و ماسکچی و ساختەچی و مەززەکانی سۆشیال میدیای کوردی دەیکەین، شتی تایبەتی خۆیان هەموو دێننە نێوفەزای سۆشیال میدیا!

ئەو خانمە دەڵێت خوشکەکەشم دوای خۆم بووە بە باڵاپۆش و ئێستا لەگەڵ کچەکەشم وا خەریکم تا ئەمیش ببێت بە باڵاپۆش!

ئە باشە تۆ و خوشکەکەت و کچەکەت ببن بە باڵاپۆش یان نەبن، ئەوە کەی کێشەی خەڵکە و پەیوەندی بەوانی ترەوە هەیە؟

دادەگیان، گەر تۆ ڕاستە دەکەیت و خەریکی نمایش و موجامەلە و دووڕوواتی نیت، دەبێ سەرەتا ئەوە بزانیت کە ئایین پەیوەندییەکی ڕۆحی و مەعنەوی نێوان تاک و خوداوەندە و چی پێویست بەو یارییەی خۆڵکردنە چاو و ئەو هەموو بەزم و موجامەلەی ئەوی تر و خۆدەرخستن و نمایشە بەتامە دەکات، کە تۆ و دەیانی تری وەک خۆت بە دەستخۆشیکردن و جەزاکەلڵا و ماشەلڵا و ڕازیکردنی دەی ئەوانی تر و سەرنج ڕاکێشانی مەگەل دەستان داوەتە؟

تۆ ئایندار و باڵاپۆش و لەچکداربیت یان بێ دین و سفوور و بێ لەچک، چی پەیوەندییەکی بە من و ئەویترەوە هەیە؟

دەزانم کە خەتای تۆ نییە خاتوون، بەڵکو سەلەفییەت و ئیسلامی سیاسی دەردەکیان بەو کۆمەڵگە وێران بووە و ئەقڵی تاکی کوردی باشوور کردووە، با بە دەواری نەکردبێت و تاکەکی خۆتەهەڵقورتێن و دووڕوو و تاکڕەهەند و جودەندەر و داعشبیریان دروست کردووە.

تاکەک، گەر بە دەی ئەو قسەنەکەیت و بیرنەکەیتەوە و نەپێشیت و هەڵنەبژێریت، هەرچی سووکایەتی و بە ڕێزی هەیە، هەموویت بە ڕیز دەکات.

ئافەرین بە ئەوانەی کە خۆڕاگرن و ماسک نابەستن و موجامەلە و نمایش ناکەن بە حەزی خۆیان دەژین، نەک بە ڕازیکردنی دەی ئەوانی تر.

فیلمی سینەمایی کوردی “خاڵا تاریا” لە شاری هەولێر نمایش دەکرێت.. مەنسوور جیهانی

ـ فیلمی کوردی “خاڵا تاریا” لە دەرهێنانی سینەماکاری کورد “ئایشێ پۆلات” و لە بەرهەمهێنانی “مەحمەد ئەکتاش” کاتژمێر ٧ی ئێوارەی ڕۆژی چوارشەممە ٧ی فێبریوەری 2024 لە سینەما “ئیمپایەر”ی فامیلی مۆڵ لە شاری هەولێر نمایش دکرێت.

فیلمی سینەمایی “خاڵا تاریا” (خاڵی تاریک) In The Blind Spot لە بەرهەمهێنانی کۆمپانیای سینەمایی “میتۆس فیلم” Mitosfilm بە بەڕێوەبەری سینەماکاری کورد “مەحمەد ئەکتاش” Mehmet Aktaş و لە نووسین و دەرهێنانی “ئایشێ پۆلات” Ayşe Polat دەرهێنەری باکووری کوردستان، لە بەرهەمهێنەری هاوبەشی کۆمپانیای “پۆنکت” و تەلەڤیزیۆنەکانی WDR و Arteو بەرهەمی وڵاتی ئەڵمانیا، لە نمایشێکی تایبەتدا بە هاوکاری ئەنستیتۆی “گۆتە” Goethe-Institut ئەڵمانی لە کاتژمێر ٧ی ئێوارەی ڕۆژی چوارشەممە ٧ی فێبریوەری (شوبات) 2024 لە سینەما “ئێمپایەر”ی Empire فامیلی مۆڵ لە شاری هەولێر پێتەختی هەرێمی کوردستان پیشان دەدرێت.

“خاڵا تاریا” کە لە لایەن کۆمپانیای “ئارت هوود ئینتەرتەیمنت” ArtHood Entertainment لە ئاستی دنیادا بڵاودەبێتەوە، لە یەکەمین نمایشی جیهانی خۆیدا لە بەشی پێشبڕکێی “بەرکەوتنەکان” Encounters لە حەفتا و سێیەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتیی فیلمی “بەرلین” Berlinale لە وڵاتی ئەڵمانیا نمایش کرا و کاندیدی وەرگرتنی خەڵاتی ئەم ڕووداوە پڕبایخ و پلە یەکەمی سینەمای جیهان بوو.

ئەم فیلمە کوردییە لە دووهەمین بەشداری نێودەوڵەتی خۆیدا لە بەشی پێشبڕکێی “نەتەوەیی” لە چل و دووهەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی “ئەستەنبووڵ” Istanbul نمایش کرا و توانی چوار خەڵاتی ئەم ڕووداوە گرینگە سینەماییە بەدەست بێنێت، لەوانە: خەڵاتی باشترین فیلم بۆ “مەحمەد ئەکتاش”، خەڵاتی باشترین سیناریۆ بۆ “ئایشێ

پۆلات”، خەڵاتی باشترین مۆنتاژ بۆ “سەرحەت مۆتلۆ” Serhat Mutlu و “یۆرگ ولکمار” Jörg Volkmar و هەروەها خەڵاتی “فیپێڕشی” FIPRESCI واتە فیدڕاسیۆنی نێودەوڵەتی ڕخنەگرانی فیلم بە هۆی “تەرکیز لەسەر جیاوازییە ئەخلاقییەکان لە کردەوەی رۆژانەی کەسەکان و گرینگترین بایخەکانی تاکەکانی کۆمەڵگا”.

فیلمی سینەمایی In The Blind Spot لە رێگەی چیرۆکی یەکێک لە دایکانی شەممە، باس لە هەوڵی تیمێکی ئەڵمانی دەکات کە دەیانەوێت بەڵگەفیلمێک لە بارەی ژیانی “ئەیووب ئازیز چاپکورت”، پارێزەری مافەکانی مرۆڤ بەرھەمبێنن.

فیلمی سینەمایی “خاڵی تاریک” لە دوایین بەشداریی نێونەتەوەیی خۆیدا لە بەشی “سینەمای کوردی” فیلمە بڵیندەکاندا لە دەیەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتیی فیلمی “دهۆک” Duhok پیشاندرا و خەڵاتی باشترین سیناریۆ بە خاتوو “عایشە پۆلات” بەخشرا و هەروەها خەڵاتی “فیپ□رشی” FIPRESCI واتە فیدڕاسیۆنی نێودەوڵەتی ڕخنەگرانی فیلمی بەدەستھێنا.